

**RĂSPUNSURILE COMISIEI EUROPENE LA RAPORTUL SPECIAL AL CURȚII DE
CONTURI EUROPENE: „POLITICA AGRICOLĂ COMUNĂ ȘI CLIMA: JUMĂTATE DIN
CHELTUIELILE UE CONSACRATE ACȚIUNILOR CLIMATICE SUNT LEGATE DE
AGRICULTURĂ, DAR EMISIILE GENERATE DE ACEST SECTOR NU SUNT ÎN
SCĂDERE”**

SINTEZĂ

Răspunsuri comune din partea Comisiei la punctele I-III:

Comisia subliniază că majoritatea măsurilor adoptate în sectorul agricol relevante din punct de vedere climatic au beneficii în materie de atenuare și adaptare, pentru care evaluarea în comun se dovedește a fi cea mai adecvată. În mod similar, acțiunile climatice sunt constituite din impacturi de atenuare și de adaptare care, în cazul agriculturii, nu pot fi separate în mod clar în ceea ce privește majoritatea măsurilor relevante din punct de vedere climatic.

IV. Pentru perioada 2014-2020 a fost pusă în aplicare metodologia de urmărire a cheltuielilor legate de climă, iar aceasta a făcut deja obiectul unui raport special al CCE.

Comisia își reiterează angajamentul față de abordarea UE. Metoda utilizată de Comisie este fiabilă, fiind elaborată în mod transparent și coordonat; aceasta se bazează pe markerii Rio și a fost comunicată Parlamentului European și Consiliului.

De asemenea, Comisia consideră că instrumentele PAC au avut mai degrabă un impact semnificativ decât un impact limitat.

V. Comisia constată că PAC nu a avut niciodată obiectivul specific de reducere a emisiilor generate de creșterea animalelor. Emisiile s-au menținut la un nivel stabil, în timp ce producția a crescut.

VI. Comisia subliniază că PAC, împreună cu Strategia „De la fermă la consumator”, are nu numai obiectivul de reducere a emisiilor, ci vizează și conservarea biodiversității și a mijloacelor de subsistență în mediul rural, reducerea utilizării pesticidelor și a presiunii asupra calității apei, precum și furnizarea de alimente de bună calitate. Agricultură ecologică constituie unul dintre mijloacele de realizare a tuturor acestor obiective.

Referitor la leguminoasele pentru boabe, Comisia subliniază că înlocuirea culturilor cu un grad ridicat de fertilizare nu ar genera în mod automat transferul emisiilor către alte ferme agricole. În ceea ce privește agricultura ecologică, evaluarea impactului potențial al reducerii emisiilor nu este fezabilă din cauza datelor insuficiente disponibile. Comisia constată în continuare că Strategia „De la fermă la consumator” și Instrumentul pentru sustenabilitatea fermelor în ceea ce privește utilizarea nutrienților (*Farm Sustainability Tool* – FaST) vor contribui la reducerea emisiilor generate pe fondul utilizării îngrășămintelor. În paralel, Comisia va revizui periodic derogările acordate în temeiul Directivei privind nitrații.

VII. Sprijinul pentru împădurire a făcut obiectul unor schimbări, asistența în domeniul întreținerii fiind extinsă de la 5 la 12 ani, iar această perioadă este armonizată cu plățile alocate pentru compensarea pierderii de venit. Aceasta va face ca măsura de împădurire să fie mai interesantă pentru fermieri. În ceea ce privește agrosilvicultura, Regulamentul Omnibus a prevăzut o mai mare flexibilitate a măsurii agroforestiere, inclusiv posibilitatea reînnoirii și regenerării zonelor agroforestiere existente și deteriorate, contribuind la o dezvoltare sănătoasă, având totodată funcția de

absorbție a carbonului și atenuând microclimatul local. Alocarea fondurilor (64 de milioane EUR cheltuieli publice totale) pentru agrosilvicultură o depășește deja pe cea din perioada precedentă și, până la sfârșitul anului 2019, fuseseră deja stabilite peste 2 100 de hectare de noi zone agroforestiere.

VIII. Comisia consideră că sistemul de ecocondiționalitate și de ecologizare a oferit fermierilor stimulente pentru a adopta măsuri eficiente de atenuare a schimbărilor climatice.

O serie de standarde privind bunele condiții agricole și de mediu (GAEC) din cadrul ecocondiționalității sunt benefice pentru atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea (acoperirea minimă a solului, gestionarea terenului pentru limitarea eroziunii, menținerea nivelului de materie organică din sol, menținerea particularităților peisajelor) și, ca practici obligatorii, formează o bază solidă pentru schemele de sprijin. În cadrul schemei de ecologizare, menținerea pajiștilor permanente, precum și a zonelor de interes ecologic (ZIE) impune fermierilor să conserve suprafețe și caracteristici precum pășunile, pârloagele, arborii sau gardurile vii care sunt benefice pentru atenuarea schimbărilor climatice.

IX.

(1). Comisia acceptă parțial recomandarea 1a. Comisia acceptă recomandarea 1 literele (b) și (c).

Comisia a luat măsuri prin includerea unor obiective mai ambițioase în ceea ce privește acțiunile în domeniul climei în cadrul propunerii privind PAC pentru perioada 2023-2027. Condiționalitatea a fost extinsă și acoperă toate plățile directe, au fost propuse noi programe ecologice, iar 30 % din bugetul prevăzut pentru dezvoltare rurală a fost alocat politicilor climatice și mediului. Statele membre își vor expune acțiunile planificate în cadrul planurilor strategice naționale care vor fi evaluate de Comisie.

(2). Comisia acceptă recomandarea 2 literele (a) și (b).

Comisia a luat măsuri prin includerea în cadrul regimului de condiționalitate pentru perioada 2023-2027 a unor bune condiții agricole și de mediu (GAEC) legate de protecția minimă a turbăriilor și a zonelor umede.

(3). Comisia nu acceptă recomandarea 3 litera (a) și acceptă recomandarea 3 litera (b).

Statele membre vor prezenta planuri strategice PAC care sunt analizate de serviciile Comisiei. După adoptarea acestor planuri, statele membre vor prezenta un raport anual cu privire la punerea lor în aplicare.

INTRODUCERE

01. Emisiile provenite din agricultură, astfel cum sunt estimate în conformitate cu orientările Grupului interguvernamental privind schimbările climatice (IPCC), se referă doar la emisiile eliberate în timpul etapei de creștere a produselor agricole. Emisiile de gaze cu efect de seră provenind din agricultură la nivelul UE reprezintă doar 10 % din totalul emisiilor generate de UE. Evaluarea ciclului de viață pentru producția agricolă nu figurează în cadrul PAC 2013-2020.

Figura 1: Comisia consideră că ar fi mai adecvată o valoare care să reprezinte cota emisiilor de gaze cu efect de seră provenite din agricultură la nivelul UE. Aceste cifre sunt ușor accesibile și sunt

compilate de către Vizualizatorul de date privind gazele cu efect de seră din cadrul Agenției Europene de Mediu¹.

Figura 2: Emisiile provenite din agricultură, prin definiție, înseamnă emisii de metan și protoxid de azot și sunt reglementate în temeiul Deciziei privind partajarea eforturilor până în 2020 și al Regulamentului privind partajarea eforturilor începând cu 2021. Emisiile și absorbțiile rezultate din activități legate de exploatarea terenurilor, schimbarea destinației terenurilor și silvicultură sunt reglementate în temeiul Regulamentului LULUCF începând cu 2021.

04. Comisia ia act de stabilizarea emisiilor după 2010, variațiile interanuale înregistrate situându-se sub pragul de incertitudine stabilit de AEM. Totodată, producția a crescut, iar emisiile pe unitate de produs au scăzut.

Figura 3: Comisia consideră că emisiile provenite din exploatarea terenurilor sunt separate de emisiile de CH₄ și N₂O în legislația actuală privind clima (ESR și LULUCF). Calculele emisiilor celor două tipologii au caracteristici și niveluri de incertitudine diferite.

07. Cadrul privind clima și energia pentru 2030 cuprinde în egală măsură emisiile și absorbțiile din sectorul exploatarea terenurilor, schimbării destinației terenurilor și silviculturii (LULUCF). Acesta este realizat prin intermediul Regulamentului LULUCF, care se aplică de la 1 ianuarie 2021.

08. Statele membre pot concepe mixul optim de politici climatice pentru a-și atinge obiectivul național în toate sectoarele vizate de legislația privind partajarea eforturilor; aceste strategii sunt descrise în planurile naționale privind energia și clima². Agricultură ar trebui să contribuie la aceste eforturi de atenuare la fel ca toate celelalte sectoare. Obiectivele privind partajarea eforturilor au fost calculate luând în considerare aspecte legate de eficiența costurilor; în cazul în care un stat membru ar decide că sectorul agricol nu ar contribui la realizarea obiectivului său de partajare a eforturilor, contribuția din partea celorlalte sectoare ar fi probabil mai costisitoare.

13. Comisia consideră că majoritatea măsurilor monitorizate oferă beneficii pentru cel puțin un domeniu de interes și că orice concluzie formulată cu privire la impactul global al măsurilor relevante ar trebui să recunoască acest lucru.

OBSERVAȚII

25. Comisia subliniază că niciun stat membru nu raportează emisiile de metan la cel mai înalt nivel de detaliu. După cum s-a menționat și în Strategia UE privind metanul, Comisia va sprijini îmbunătățirea evaluării și a atenuării emisiilor de metan. Comisia constată că, deși emisiile generate de creșterea animalelor s-au stabilizat în ultimii ani, în același timp producția a crescut. Comisia recunoaște faptul că emisiile provenite din fermentația enterică la animale nu sunt în scădere, deși contextualizarea necesară, inclusiv în ceea ce privește incertitudinile legate de evaluarea emisiilor de metan și nivelul de detaliu utilizat de statele membre pentru raportare, precum și creșterea productivității ar explica mai bine situația din UE.

---

¹ Disponibil la adresa <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/data/data-viewers/greenhouse-gases-viewer/>

² https://ec.europa.eu/energy/topics/energy-strategy/national-energy-climate-plans_en#final-necps

26. Comisia consideră că inventarul gazelor cu efect de seră la nivelul statelor membre nu detectează întotdeauna efectele punerii în aplicare a practicilor de atenuare de către fermieri și care sunt sprijinite de PAC. Acest aspect depinde și de configurarea sistemelor de monitorizare în statele membre și de factorii de emisie și datele privind activitatea utilizate pentru estimare.

27. Obiectivul programelor de promovare este de a sprijini competitivitatea sectorului agricol al UE, inclusiv a sectorului creșterii animalelor, sporind gradul de conștientizare cu privire la meritele produselor agroalimentare din UE și la standardele de producție ridicate ale acestora. Comisia subliniază că PAC nu are competența de a modifica sau de a limita alegerile consumatorilor.

Prin programele lor de dezvoltare rurală, statele membre pot oferi măsuri de agromediu și climă care să sprijine producția animalieră mai extinsă prin pășunat extensiv. Majoritatea statelor membre recurg la această posibilitate.

În plus, producția animalieră și consumul de produse de origine animală ar trebui analizate separat, deoarece UE este unul dintre cei mai mari exportatori și importatori de alimente și furaje. Rata de conversie a furajelor s-a îmbunătățit constant în ultimele decenii, și anume o unitate de produs de origine animală necesită mai puțini factori de producție. De asemenea, în cadrul alimentației efectivelor de animale din UE, coprodusele/subprodusele necomestibile provenite din industria alimentară și a biocarburanților au fost încorporate din ce în ce mai mult.

Figura 11: Comisia consideră că datele privind consumul nu ar trebui să fie corelate doar cu cantitatea de produs, ci și cu calitatea nutrienților asigurați.

28. Propunerea Comisiei privind viitoarea PAC recunoaște provocarea reprezentată de risipa alimentară, astfel cum se reflectă în unul dintre obiectivele sale specifice [propunere de articol 6 alineatul (1) litera (i)] privind „îmbunătățirea răspunsului pe care agricultura UE îl oferă la cerințele societății în ceea ce privește hrana și sănătatea, inclusiv alimentele sigure, hrănitoare și obținute prin intermediul producției sustenabile, risipa alimentară, precum și bunăstarea animalelor”.

30. Comisia consideră că noii aditivi furajeri, atât naturali, cât și sintetici, deschid o perspectivă extrem de favorabilă în ceea ce privește reducerea emisiilor provenite din fermentația enterică, generând însă costuri suplimentare în sarcina fermierilor. Comisia a primit mai multe cereri având ca obiect aditivii furajeri care vizează reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, cereri care fac în prezent obiectul evaluării EFSA. Sub rezerva unei evaluări pozitive din partea EFSA, Comisia va autoriza acești aditivi în UE. În cele din urmă, ca o acțiune în cadrul Strategiei „De la fermă la consumator”, Comisia intenționează să faciliteze autorizarea unor astfel de aditivi furajeri.

32. Deși dependența de plățile directe este într-adevăr ridicată în cazul „exploatațiilor specializate în creșterea bovinelor”, aceasta este totuși mult mai scăzută în celelalte sectoare legate de animale (și anume, „exploatații specializate în producția de lapte”, „exploatații specializate în ovine și caprine”, „exploatații specializate în granivore” sau „exploatații mixte de creștere a animalelor”). În fapt, celelalte sectoare legate de animale sunt comparabile cu sau chiar inferioare dependenței de „exploatații specializate în COP” (și anume cereale, oleaginoase, culturi proteice).

34. De asemenea, Comisia consideră că, în contextul analizării efectelor plăților asupra emisiilor globale de GES menționate de CCE, este important să se aibă în vedere impactul asupra emisiilor globale (relocare) pentru a se contura o imagine completă.

În scop ilustrativ, studiul efectuat de Jansson et al la care se face referire în raport (nota de subsol 20) relevă într-adevăr că eliminarea sprijinului cuplat pentru rumegătoare ar reduce totalul emisiilor de GES provenind din agricultură cu 0,5 % la nivelul UE. Cu toate acestea, se estimează că aproximativ

trei sferturi din această reducere ar putea fi anulată de relocarea emisiilor (și anume, creșterea emisiilor în afara UE) pe fondul unei creșteri a importurilor din țări cu un volum relativ mai mare al emisiilor per unitate de produs (intensități ale emisiilor), cum ar fi Brazilia. Această relocare a emisiilor ar limita în mod semnificativ impactul pozitiv asupra încălzirii globale care ar putea rezulta din eliminarea sprijinului cuplat în UE.

În plus, atunci când evaluează impactul diverselor măsuri de sprijin din cadrul PAC asupra GES, Comisia subliniază că trebuie enumerate toate aspectele, toți factorii și posibilele consecințe. De exemplu, multe dintre plățile directe către deținătorii de animale ar putea avea unele efecte benefice asupra mediului (de exemplu, plata de bază pe pajiște/pășune, plata pentru înverzire, sprijinul cuplat pentru producția de culturi proteice).

36. Deși Comisia nu pune la îndoială articolul științific citat, aceasta reamintește că nu există o metodologie convenită oficial la nivelul UE sau la nivel internațional pentru a furniza evaluări comparabile ale ciclului de viață. Comisia va aborda metoda referitoare la amprenta de mediu a produselor importate prin punerea în aplicare a Pactului verde și a obiectivelor Strategiei „De la fermă la consumator”. În ceea ce privește amprenta de mediu a produselor importate, obiectivul Pactului verde este de a colabora cu partenerii internaționali în vederea îmbunătățirii standardelor de mediu la nivel mondial. Mai precis, Strategia „De la fermă la consumator” prevede după cum urmează: „Politicile corespondente ale UE, inclusiv politica comercială, vor fi utilizate pentru a sprijini tranziția ecologică a UE și vor face parte din aceasta. UE va încerca să se asigure că va exista un capitol ambițios în materie de durabilitate în toate acordurile comerciale bilaterale ale UE. UE va asigura punerea în aplicare și asigurarea respectării depline a dispozițiilor privind dezvoltarea durabilă din cadrul acordurilor comerciale.”

Comisia constată în continuare că cea mai mare parte a cantității de soia utilizată în Europa provine din țări fără risc de defrișare.

38. Comisia este încrezătoare în faptul că Strategia „De la fermă la consumator” și Instrumentul pentru sustenabilitatea fermelor în ceea ce privește utilizarea nutrienților vor contribui la reducerea emisiilor generate pe fondul utilizării îngrășămintelor. În paralel, Comisia va revizui periodic derogările acordate în temeiul Directivei privind nitrații.

40. Comisia reamintește că PAC nu a avut obiectivul explicit de a reduce producția animalieră și că emisiile provenite de la gunoiul de grajd sunt legate atât de cantitate, cât și de gestionarea acestuia.

43. Se pot acorda derogări de la Directiva privind nitrații dacă acestea nu aduc atingere realizării obiectivelor directivei. Acestea trebuie justificate pe baza unor criterii obiective, de exemplu:

- perioade lungi de vegetație;
- culturi cu o puternică absorbție de azot;
- precipitații nete ridicate în zona vulnerabilă;
- soluri cu capacitate de denitrificare foarte ridicată.

44. Comisia consideră că, luând în considerare numai efectele asupra reducerii GES, strategiile de atenuare pot fi aplicate pentru împrăștierea gunoiului de grajd pe teren (aplicarea gunoiului de grajd).

În sistemele de soluri în care se practică împrăștierea gunoiului de grajd, utilizarea tehnicilor de distribuție cu rată variabilă (agricultură de precizie) reduce emisiile.

Inovarea în aceste domenii a fost sprijinită de parteneriatul european pentru inovare privind productivitatea și durabilitatea agriculturii (PEI-AGRI). Grupurile operaționale ale PEI-AGRI, care

contribuie la reducerea decalajului dintre cercetare și practică, au fost implicate în numeroase inițiative legate de atenuarea schimbărilor climatice la nivel de exploatație.

45. Măsurile de agromediu și climă (M10) sprijină o serie de practici agricole în cadrul programelor de dezvoltare rurală din actuala perioadă de programare, care vizează o mai bună gestionare a factorilor de producție și, mai precis, reducerea îngrășămintelor minerale. În numeroase programe de dezvoltare rurală, un astfel de sprijin este coroborat cu sprijinul pentru reducerea nivelului de utilizare a pesticidelor, și anume ca sisteme de producție integrată.

- (A 2-a liniuță): În prezent, Comisia lucrează la o analiză sistematică a literaturii de specialitate privind meta-analiza impactului asupra mediului și climei al practicilor agricole, inclusiv al inhibitorilor de nitrificare. Revizuirea oferă dovezi științifice solide cu risc scăzut de eroare sistematică și a îmbunătățit cunoștințele cu privire la această practică. Potrivit constatărilor, inhibitorii de nitrificare au un potențial semnificativ de a reduce emisiile de protoxid de azot în aer și percolarea nitraților în apă, dar, în același timp, pot crește semnificativ emisiile de amoniac. În plus, unele studii raportează ecotoxicitatea inhibitorilor de nitrificare. În concluzie, efectele inhibitorilor de nitrificare, în special pe termen lung, ar trebui evaluate cu atenție înainte de a fi formulate recomandări cu privire la aplicarea pe scară largă a practicii agricole.

Tabelul 2: Comisia consideră că, în ceea ce privește clasificarea propusă în tabelul 2, aceasta simplifică o realitate complexă. Strategiile de reducere a utilizării îngrășămintelor depind, de asemenea, de amplasament, în special efectul acestora asupra reducerii finale a GES. De asemenea, absorbția depinde de sistemele agricole care sunt în mare măsură diversificate în UE.

46. Comisia subliniază că PAC, împreună cu Strategia „De la fermă la consumator”, are nu numai obiectivul de reducere a emisiilor, ci vizează și conservarea biodiversității și a mijloacelor de subsistență în mediul rural, reducerea utilizării pesticidelor și a presiunii asupra calității apei, precum și furnizarea de alimente de bună calitate. Agricultură ecologică constituie unul dintre mijloacele de realizare a tuturor acestor obiective.

(A 2-a liniuță): Comisia consideră că scenariul descris se bazează doar pe ipoteza că consumul de produse agricole rămâne neschimbat.

Figura 17: A se vedea răspunsul Comisiei la punctul 46.

51. A se vedea răspunsul Comisiei la punctul 45.

60. Comisia reamintește că, în temeiul normelor de eligibilitate „standard” pentru suprafețele agricole, turbăriile sunt eligibile pentru plăți directe atât timp cât se desfășoară o activitate agricolă și sunt respectate o serie de cerințe legate de mediu și climă (ecocondiționalitate). Derogările bine structurate de la aceste norme permit menținerea plăților directe chiar și în absența unei activități agricole. De exemplu, în cazul în care turbăriile cultivate anterior sunt refăcute cu sprijinul angajamentelor de scoatere temporară a terenurilor din circuitul agricol în cadrul programelor de dezvoltare rurală, aceste terenuri sunt în continuare eligibile pentru plăți directe fără desfășurarea unei activități agricole.

Răspunsul comun al Comisiei la punctele 63, 64 și 65:

Cerința de menținere a ponderii pajiștilor permanente este o „plasă de siguranță” gestionată la nivel național sau regional, care vizează prevenirea transformării pe scară largă în terenuri arabile. Aceasta este o cerință obligatorie de bază care se aplică tuturor pajiștilor permanente de pe întreg teritoriul UE și poate fi completată, dacă este necesar, de măsuri voluntare de agromediu și climă care să interzică

diferite tipuri de intervenții în aceste zone. Acest instrument nu interzice aratul și reînsămânțarea câtă vreme zona rămâne pajiște permanentă. Aratul și reînsămânțarea nu sunt însă neapărat practici comune și, în multe zone, nu există niciun beneficiu agronomic pentru realizarea acestor practici.

Cerința de menținere a ponderii pajiștilor permanente a fost reafirmată după 2015, cu o marjă de conversie de 5 % în loc de 10 % anterior. Atunci când se atinge această marjă, statul membru trebuie să inițieze reconversia suprafeței convertite în exces.

Răspunsul comun al Comisiei la punctele 66, 67 și 68:

Cerința de a proteja „pajiștile permanente sensibile din punctul de vedere al mediului” (ESPG) împiedică atât conversia pășunilor în terenuri cu altă destinație, cât și aratul în cadrul zonelor Natura 2000. Deși obiectivul principal este protejarea biodiversității, impactul său asupra sechestrării carbonului este semnificativ, iar acest instrument completează mecanismul de „plasă de siguranță” pentru menținerea ponderii pajiștilor permanente la nivel național/regional. Dispoziția privind nedeteriorarea prevăzută la articolul 6 alineatul (2) din Directiva Habitare și la articolul 4 alineatul (4) din Directiva Păsări vizează deja, printre altele, activități care conduc la deteriorarea habitatelor, cum ar fi aratul și conversia habitatelor de pășune protejate în temeiul Directivei Păsări și al Directivei Habitare în situri Natura 2000. Totuși, acest lucru nu înseamnă că, în realitate, aratul și conversia pășunilor nu au loc în mod efectiv acolo unde sunt protejate. Prin urmare, ESGP intensifică protecția prin intermediul PAC; aceasta oferă posibilitatea protejării tuturor pajiștilor din siturile Natura 2000 și din afara acestora, asigurând un nivel comun și ridicat de protecție în întreaga UE, depășind cerințele directivelor.

69. Regulamentul Omnibus a prevăzut o măsură agroforestieră mai flexibilă, care poate viza în prezent înființarea, regenerarea sau reînnoirea sistemelor agroforestiere. Ca atare, Comisia se așteaptă la îmbunătățirea gradului de adoptare a măsurii.

70. Monitorizarea absorbțiilor de carbon constituie o provocare din cauza unor caracteristici specifice, cum ar fi caracterul nepermanent al carbonului din sol și incertitudinea măsurătorilor. Pentru a aborda aceste provocări, Comisia lucrează la o inițiativă privind sechestrarea carbonului în solurile agricole și la un cadru de certificare a absorbțiilor de carbon. Aceste inițiative vizează armonizarea cuantificării absorbțiilor de carbon ca bază pentru a recompensa în mod eficace acțiunile climatice terestre.

Practicile de gestionare a terenurilor vizând (menținerea și) îmbunătățirea sănătății solului pe terenul arabil (măsurile de gestionare a consolidării humusului) pot spori conținutul de carbon din sol și pot stimula sechestrarea carbonului. Astfel de practici pot fi sprijinite în cadrul măsurii de agromediu și climă, numeroase state membre activând un astfel de sprijin în cadrul programelor lor de dezvoltare rurală.

72. O serie de standarde privind bunele condiții agricole și de mediu (GAEC) sunt benefice pentru atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea. În special, GAEC 4 prevede acoperirea minimă a solului, GAEC 5 prevede gestionarea minimă a terenului pentru limitarea eroziunii, GAEC 6 prevede menținerea nivelului de materie organică din sol, iar GAEC 7 prevede menținerea particularităților peisajelor.

73. Componenta zone de interes ecologic (ZIE) din cadrul schemei de ecologizare vizează protejarea și îmbunătățirea biodiversității la nivelul exploatațiilor agricole. Posibilitatea de a considera culturile secundare ca zone de interes ecologic, care a fost introdusă de colegiitori în cursul reformei PAC din 2013, nu a avut ca scop stimularea utilizării acestor culturi, ci a vizat contribuția la îndeplinirea obiectivului privind biodiversitatea. În urma revizuirii timpurii a acestei scheme de către Comisie, în

legislație a fost introdusă o interdicție privind utilizarea pesticidelor pentru a contribui într-o mai bună măsură la îndeplinirea obiectivului privind biodiversitatea.

74. Regulamentul Omnibus a prevăzut o măsură agroforestieră mai flexibilă, care poate viza în prezent înființarea, regenerarea sau reînnoirea sistemelor agroforestiere. Ca atare, Comisia se așteaptă la îmbunătățirea gradului de adoptare a măsurii în viitor.

75. Studiul Ricardo menționează un interval de 2,2-7,3 t de absorbție a carbonului la hectar, considerat de Comisie o ipoteză importantă din cauza variabilității mari a valorilor posibile (5 t/hectar de interval potențial = diferență de peste 300 %) și subliniază că valoarea prezentată de CCE reprezintă doar limita superioară a intervalului.

77. Urmărirea cheltuielilor legate de climă a fost pusă în aplicare pentru perioada 2014-2020 și a făcut obiectul unui raport special al CCE.

În răspunsurile sale, Comisia reamintește că UE are un obiectiv climatic pentru întreaga economie și nu identifică sectoare specifice.

Obiectivele climatice privind reducerea emisiilor sunt decise de colegiitori, un astfel de obiectiv nefiind stabilit pentru PAC 2013-2020.

Răspunsul comun al Comisiei la punctele 83, 84 și 85:

Schema de ecologizare a fost introdusă în 2015 pentru a prevedea din nou că o cotă semnificativă a plăților directe a fost dedicată îmbunătățirii performanței de mediu a PAC. Acest lucru s-a realizat prin impunerea obligației ca fermierii să urmeze practici de mediu care acoperă principalele sisteme de producție agricolă. Printre aceste practici, menținerea pajiștilor permanente vizează reducerea echilibrului emisiilor de gaze cu efect de seră în sectorul creșterii animalelor, în special prin promovarea sechestrării carbonului pe pășuni. Cerința de a menține un anumit nivel de caracteristici și zone, cum ar fi gardurile vii, arborii din zonele de interes ecologic etc., contribuie, de asemenea, la sechestrarea dioxidului de carbon. Menținerea pajiștilor permanente și menținerea zonelor și a elementelor neproductive vor continua să facă parte din PAC în cadrul condiționalității consolidate.

În ceea ce privește nivelul practicilor, înverzirea nu vizează schimbarea practicilor pentru toți fermierii, ci numai pentru cei care nu ating nivelul de ambiție necesar. Pentru fermierii care ating deja nivelul de ambiție necesar, înverzirea permite ca starea lor ecologică și climatică să nu se deterioreze, de exemplu în urma unei intensificări a producției acestora.

86. FEADR pentru perioada 2014-2020 oferă un set de instrumente flexibile (inclusiv sprijin pentru măsurile de agromediu și climă, angajamentele în materie de silvomediu și climă, împădurire și agrosilvicultură, plăți Natura 2000 și plăți legate de Directiva-cadru privind apa, agricultură ecologică și investiții) pe care statele membre le pot pune în aplicare în conformitate cu nevoile lor specifice de atenuare a schimbărilor climatice. Acest aspect este subliniat, de asemenea, de definiția priorităților și a zonelor de interes, care a fost mai detaliată decât pentru perioada 2007-2013.

În plus față de procentul de 3,2 %, care vizează în primul rând reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră sau promovarea sechestrării dioxidului de carbon, este, de asemenea, relevantă contribuția măsurilor atribuite obiectivelor de mediu din cadrul priorității 4 (precum biodiversitatea, astfel cum a indicat CCE). Alocarea bugetară pentru această prioritate 4 reprezintă 45,2 % din totalul FEADR pentru această perioadă.

Aceasta acoperă o mare parte dintre măsurile de agromediu și climă, sprijinul pentru investiții și pentru transferul de cunoștințe, astfel cum se prezintă în răspunsurile de mai sus. Programate în cadrul

priorității 4 pentru a aborda ecosistemele, acestea contribuie în mod semnificativ la reducerea emisiilor și la sechestrarea carbonului.

87. Evaluarea impactului măsurilor PAC asupra schimbărilor climatice va fi prezentată sub forma unui document de lucru al serviciilor Comisiei și va fi publicată până în vară. Aceasta se bazează pe dovezile colectate în cadrul studiului de sprijin al evaluării și pe surse suplimentare. În următoarea PAC, raportarea anuală de către statele membre va furniza un volum semnificativ de date relevante, cum ar fi informații detaliate privind intervențiile care vizează schimbările climatice (de exemplu, numărul de hectare în cadrul acestor angajamente), numărul de hectare împădurite, ponderea terenurilor agricole care fac obiectul angajamentelor care beneficiază de sprijin pentru îmbunătățirea adaptării la schimbările climatice și reducerea emisiilor, ponderea exploatațiilor care investesc în domeniul climei, capacitatea de energie din surse regenerabile instalată. În plus, pe baza informațiilor raportate de statele membre, Comisia va raporta hectarele care beneficiază de sprijin în funcție de practicile agricole. În cele din urmă, va fi furnizată o evaluare a impactului măsurilor PAC asupra climei.

88. Evaluarea anuală a impactului atenuării schimbărilor climatice nu este prevăzută (de exemplu, în fiecare raport anual de implementare a programelor de dezvoltare rurală).

Numai raportul anual de implementare consolidat din 2019 (care vizează anul 2018) conținea întrebări de evaluare pentru fiecare arie de intervenție și întrebări de evaluare legate de obiectivele la nivelul Uniunii, inclusiv atenuarea schimbărilor climatice. Aceste întrebări de evaluare vor fi elaborate în detaliu în cadrul evaluării *ex post* a programelor de dezvoltare rurală din perioada 2014-2020.

În plus, Comisia, prin intermediul serviciului de asistență în materie de evaluare, colaborează cu statele membre pentru a face schimb de bune practici și pentru a îmbunătăți calitatea evaluării contribuției nete a măsurilor de dezvoltare rurală la reducerea emisiilor de GES.

CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

91. Comisia ia act de faptul că urmărirea cheltuielilor legate de climă a fost pusă în aplicare pentru perioada 2014-2020 și a făcut obiectul unui raport special al CCE. Comisia face trimitere la răspunsurile sale la Raportul special nr. 31/2016³.

În ceea ce privește supraestimarea și ecologizarea contribuției PAC la schimbările climatice în raportul menționat, Comisia a luat act, printre altele, de simulările CCE care utilizează diverse metodologii și principii generale agreate de unele organizații internaționale de sprijin, însă și-a reiterat angajamentul față de abordarea UE. Metoda utilizată de Comisie este fiabilă, fiind elaborată în mod transparent și coordonat; aceasta se bazează pe markerii Rio și a fost comunicată Parlamentului European și Consiliului.

Recomandarea 1 – Luarea unor măsuri prin care să se asigure că PAC reduce emisiile provenite din agricultură

(a) Comisia acceptă parțial recomandarea.

În prezent, nu există obiective naționale specifice de atenuare pentru sectorul agricol (alte emisii de gaze cu efect de seră decât cele de CO₂ provenite de la animale, îngrășăminte) în temeiul legislației UE; ca și alte sectoare (clădiri, transporturi, deșeuri), acest sector este acoperit de obiective naționale

---

³ <https://www.eca.europa.eu/en/Pages/DocItem.aspx?did=39853>.

de reducere a emisiilor de GES în temeiul Regulamentului privind partajarea eforturilor, pentru perioada 2021-2030. În conformitate cu obiectivul mai ambițios de reducere cu cel puțin 55 % a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru întreaga economie a UE, evaluarea impactului care însoțește prezentul document examinează mai multe opțiuni de stabilire a unor obiective naționale mai ambițioase în temeiul Regulamentului privind partajarea eforturilor.

Statele membre și-au asumat deja angajamente privind absorbțiile nete de CO₂ în temeiul Regulamentului LULUCF. Recentul acord privind Legea climei include o declarație a Comisiei potrivit căreia este nevoie de un absorbant din ce în ce mai mare (și anume, absorbțiile aferente LULUCF) pentru atingerea neutralității climatice până în 2050. Potrivit Comunicării Comisiei intitulată „Stabilirea unui obiectiv mai ambițios în materie de climă pentru Europa în perspectiva anului 2030 – Investirea într-un viitor neutru din punct de vedere climatic, în interesul cetățenilor” (COM/2020/562 final), este posibilă creșterea eliminării carbonului în UE până la niveluri de peste 300 de milioane de tone echivalent CO₂ până în 2030. În contextul acestor obiective ambițioase, Comisia va face propuneri de revizuire a Regulamentului LULUCF, în cadrul pachetului „Fit for 55”. În plus, astfel cum se prevede în evaluarea inițială a impactului, activitatea aferentă de evaluare a impactului privind revizuirea Regulamentului LULUCF va examina opțiunea ca emisiile, altele decât cele de CO₂, provenite din agricultură, precum și emisiile și absorbțiile de CO₂ rezultate din utilizarea terenurilor să fie combinate în temeiul Regulamentului LULUCF, începând din 2031, un exercițiu care ar implica stabilirea unor obiective sectoriale naționale pentru sectorul funciar, inclusiv toate emisiile și absorbțiile de GES aferente.

(b) Comisia acceptă recomandarea.

(c) Comisia acceptă recomandarea.

Recomandarea 2 – Adoptarea unor măsuri pentru a reduce emisiile generate de solurile organice drenate cultivate

(a) Comisia acceptă recomandarea.

(b) Comisia acceptă recomandarea.

În propunerea sa de regulament privind planurile strategice PAC, Comisia prevede protejarea turbăriilor și a zonelor umede în cadrul viitoarei condiționalități (GAEC 2). Pe această bază solidă, statele membre vor putea alocă o cotă semnificativă din viitorul buget PAC pentru reumidificarea/refacerea solurilor organice drenate prin intermediul programelor ecologice și al unei serii de intervenții în domeniul dezvoltării rurale. Comisia va analiza cu atenție acest aspect în contextul evaluării viitoarelor planuri PAC.

În plus, prin intermediul inițiativei privind sechestrarea carbonului în solurile agricole, Comisia va promova sechestrarea carbonului în solurile agricole ca model de afaceri ce creează o nouă sursă de venit pentru actorii din domeniul bioeconomiei, pe baza beneficiilor climatice pe care le oferă [pentru mai multe detalii, a se vedea răspunsul Comisiei la recomandarea 3 litera (b)]. Studiul „Technical Guidance Handbook – setting and implementing through result-based carbon farming instruments in the EU” (Manual de orientări tehnice – stabilirea și punerea în aplicare în UE a unor mecanisme de sechestrarea carbonului în solurile agricole bazate pe rezultate)⁴, realizat în perioada 2018-2020, a analizat opțiunile de proiectare pentru dezvoltarea plăților pentru sechestrarea carbonului în solurile agricole în cinci zone promițătoare, inclusiv refacerea turbăriilor și reumidificarea. Studiul va sprijini actorii privați și autoritățile publice să lanseze un număr tot mai mare de inițiative privind sechestrarea

---

⁴ Disponibil la adresa: <https://europa.eu/!WR87pg>.

carbonului în solurile agricole, care vor avea o contribuție semnificativă la combaterea schimbărilor climatice.

95. Comisia ia act de faptul că urmărirea cheltuielilor legate de climă a fost pusă în aplicare pentru perioada 2014-2020 și a făcut deja obiectul unui raport special al CCE. Comisia face trimitere la răspunsurile furnizate în cadrul Raportului special nr. 31/2016⁵.

În ceea ce privește supraestimarea și ecologizarea contribuției PAC la schimbările climatice în raportul menționat, Comisia, printre altele:

- nu a împărtășit opinia potrivit căreia ecologizarea plăților directe se bazează în mare parte pe GAEC anterioare. Cerințele privind zonele de interes ecologic și diversificarea culturilor sunt nou-introduse, iar protejarea pajiștilor permanente a fost puternic consolidată, de exemplu prin protejarea deplină a pajiștilor permanente sensibile din punctul de vedere al mediului și prin reducerea marjei posibilității de a ara pajiști permanente.
- a considerat, de asemenea, că ecologizarea plăților directe are mai degrabă un impact semnificativ decât un impact limitat. Impactul reflectă în mod corect legătura cu clima a celor trei practici agricole. Deși cerințele privind înverzirea nu îi afectează pe toți fermierii, informațiile disponibile arată, de asemenea, că 72 % din suprafața agricolă totală este vizată, ceea ce este și mai relevant în ceea ce privește acțiunile climatice.

A se vedea, de asemenea, răspunsul Comisiei la punctele 86 și 88.

Recomandarea 3 – Raportare periodică cu privire la contribuția PAC la atenuarea schimbărilor climatice

(a) Comisia nu acceptă recomandarea unei evaluări anuale a efectelor. Indicatorii de rezultat anual prevăzuți pentru viitoarele planuri strategice PAC vor furniza informații cu privire la progresele înregistrate de statele membre în punerea în aplicare a intervențiilor benefice pentru climă. O evaluare pertinentă a efectelor acestor măsuri asupra emisiilor nete de gaze cu efect de seră necesită date strânse pe parcursul mai multor ani, inclusiv informații privind diferiți factori externi care influențează emisiile de GES (PAC nu este singurul factor care determină emisiile de GES)⁶. Astfel de evaluări nu vor fi efectuate anual.

(b) Comisia acceptă recomandarea.

În cadrul climatic, emisiile agricole sunt reglementate de Regulamentul privind partajarea eforturilor (ESR), împreună cu transporturile, construcțiile și deșeurile. ESR impune obiective de reducere pentru fiecare stat membru, care pune în aplicare politici naționale adecvate pentru a le atinge. În cazul în care aceste obiective nu sunt îndeplinite, se aplică sancțiuni. În cadrul pachetului „Fit for 55”, Comisia va prezenta noi propuneri legislative care vor consolida și mai mult reducerea emisiilor de GES în toate sectoarele, inclusiv în agricultură, pentru ca în 2030 să se ajungă la o reducere globală de cel puțin 55 % în comparație cu 1990.

---

⁵ <https://www.eca.europa.eu/en/Pages/DocItem.aspx?did=39853>.

⁶ Pentru informații suplimentare, a se vedea capitolul 4 (Metoda) din documentul de lucru al serviciilor Comisiei privind impactul politicii agricole comune asupra schimbărilor climatice și a emisiilor de gaze cu efect de seră publicat la adresa <https://europa.eu/!bn68Kvm>

Propunerea privind viitoarea PAC, Strategia „De la fermă la consumator” și Pactul verde prevăd stimulente pozitive pentru recompensarea fermierilor pentru absorbțiile de carbon pe termen lung. În special, prin intermediul inițiativei privind sechestrarea carbonului în solurile agricole, Comisia va promova sechestrarea carbonului în solurile agricole ca model de afaceri ce generează o nouă sursă de venit pentru actorii din bioeconomie, pe baza beneficiilor climatice pe care le oferă. De asemenea, Comisia elaborează un cadru de reglementare pentru certificarea absorbțiilor de carbon, bazat pe o contabilizare solidă și transparentă a carbonului. Comisia va efectua un studiu pentru a evalua respectarea principiului „poluatorul plătește” în ceea ce privește emisiile de gaze cu efect de seră din agricultură.